



УДК 7.05:687.016

МОТИВИ ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА ВІРМЕНІЇ В ОБРАЗНО-ПОШУКОВИХ РІШЕННЯХ МОДЕЛЕЙ ВЕЧІРНЬОГО ЖІНОЧОГО ОДЯГУ

КРОТОВА Тетяна, БАРАНОВА Алла, ТОВМАСЯН Анна
Київський національний університет технологій та дизайну, Україна
krotova_t@ukr.net

У центрі уваги даного дослідження – жіноче народне вбрання Західної Вірменії, а також один із давніх видів традиційного декоративного мистецтва Вірменії – вірменський килим. Обґрунтовано поєднання конструктивних особливостей жіночого народного вбрання, орнаментальних мотивів вірменських килимів у виконанні пошукових рішень сучасних моделей жіночого одягу.

Ключові слова: вірменський національний костюм, орнамент, вечірній жіночий одяг, проектування одягу.

ВСТУП

Мода знаходиться в тісному взаємозв'язку з етнічними культурами, які є найпродуктивнішими джерелами виникнення нових форм костюма, сприяють збагаченню його образних і структурних характеристик. Відмінною рисою етнічного стилю в одязі є яскраво виражена автентичність, водночас – можливість поєднання національних рис із сучасними рішеннями. Такий стиль припускає використання традиційних для народного одягу аксесуарів, шарфів і хусток, поясів, різноманітних головних уборів і взуття, запозичення декоративних і конструктивних прийомів.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Завданнями роботи є: проаналізувати конструктивні та декоративні особливості народного жіночого вбрання західної Вірменії; дослідити символічне значення орнаментальних мотивів на вірменських килимах; обґрунтувати можливість вирішення моделей жіночого вечірнього одягу із поєднанням конструктивних особливостей вірменського костюма, декоративного орнаментального оздоблення та сучасних форм вечірнього жіночого вбрання.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Етнічний стиль став утверджуватися в моді на початку ХХ ст., коли з'явився загальний інтерес до національної культури як проектного джерела, а разом з ним і розуміння, що народне мистецтво потрібно вивчати, зберігати його найцінніші зразки в музеї. «Особливо популярним фольклорний стиль став на початку 60-х років завдяки хіпі,



які охоче вводили у свій одяг елементи національних костюмів. З того часу цей стиль не здавав своєї активної позиції в моді» [2, с. 35].

Вірменський національний костюм або так званий «вірменський тараз» є відбитком менталітету народу, одним із чинників збереження ідентичності нації. Тараз має багатовікову історію: це традиційний комплекс одягу, взуття і аксесуарів, що склався протягом століть і використовується вірменами у повсякденному і святковому вжитку. У костюмі добре виражені соціальні, обрядово-ритуальні, статеві, вікові відмінності, саме тому по костюму можна визначити приналежність його носія до того чи іншого прошарку суспільства [5]. Певне поєднання складових костюма вирізняло специфіку традицій в різних областях Вірменії. Різноманіття етнографічних груп відбивалося в крої, загальному силуеті, колірній гамі, способах і техніках декорування. Простежуються два основних комплекси: східно-вірменський і західно-вірменський.

Національний одяг західних вірменок відрізнявся розкішшю, оздобленням вишивкою золотими і срібними нитками, довжиною подолу, проріхою, безрукавою накидкою, обов'язковою наявністю ремня (рис. 1); заміжню жінку відрізняв фартух. Сукні шили з сатину, шовку, оксамиту. Головний убір декорувався вишивкою, камінням, доповнювався хусткою. Важливу роль грали прикраси – серед них обереги й талісмани, які дбайливо зберігали та передавали з покоління в покоління [1].



Рис. 1. Г. Гагарін. «Вірменка з Єревана» (акварель). Бл. 1842 р.
Музей Вікторії й Альберта, м. Лондон

При розробці жіночої колекції вечірнього одягу за мотивами національного вірменського костюма запозичено раціональність крою, зручність і функціональність форми, багат шаровість, підвищену декоративність (рис. 4). Зауважимо, що на противагу його закритим формам у даній розробці ліфи суконь вирішено із декольтованим вирізами і щільним обляганням. Основний червоний тон суконь



поєднується з орнаментованими елементами, в основу розробки яких покладено вірменський килим (рис. 2, рис. 3).



Рис. 2. Килим середини XIX ст. (фрагмент). Національний історичний музей Вірменії, м. Єреван



Рис. 3. Килим «вишапагорг» (фрагмент). 1892 р. с. Хндзореск, Вірменія

Застосовані різновиди орнаменту несуть змістове навантаження: зооморфний – із символом вірменських килимів «вишапагорг» із характерним «S»-подібним знаком символізував дракона, наділеного як добрими, так і злими якостями; геометричні: квадрат – первісне розмежування простору, сторони світу, річний цикл, чотири стихії; стик вертикальних (чоловічих) і горизонтальних (жіночих) ліній квадрату та їх схрещування, хрест – ідеї запліднення, родючості; трикутники – чоловіче і жіноче начала; ромб – поєднання двох начал; «ріжки» – символ добробуту і достатку. У кольоровій гамі моделей, як і в гамі традиційного жіночого вбрання, домінує червоний – найпозитивніший.



Рис. 4. Моделі вечірнього жіночого одягу з використанням конструктивних особливостей вірменського національного костюма та орнаментальних мотивів килиму



ВИСНОВКИ

Проведене передпроектне дослідження і виконання образно-пошукових рішень моделей жіночого вечірнього одягу базувалося на вивченні особливостей західно-вірменського жіночого вбрання та килимів. Результатами стали аналіз творчих джерел та представлені моделі жіночого вечірнього одягу. Проведені дослідження підтвердили актуальність використання мотивів народного костюма у створенні колекцій жіночого одягу, вироби якої передбачають багат шаровість та оздоблення, що відтворює символічний зміст. Моделі пропонуються для жінок молодшої вікової групи, які прагнуть до вираження етнічної приналежності та індивідуальності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Армянская национальная одежда: женский костюм. Электронный ресурс. Режим доступа: <https://www.armmuseum.ru/news-blog/armenian-dress-woman>
2. Горина Г. С. Народные традиции в моделировании одежды М.: Легкая индустрия, 1974. 184 с.
3. Колосніченко М. В., Пашкевич К. Л. Мода і одяг. Основи проектування та виробництва одягу. навч. посібник. Київ: КНУТД, 2018. 238 с.
4. Николаева Т. В. Тектоника формоутворення костюма. Навч. посібник. К.: Арістей, 2005. 224 с.
5. Янц З. Армянский национальный костюм на старых фотографиях. URL: <https://www.liveinternet.ru/users/zarajara/post226992042/>
6. Chouprina N. V. Sources of receiving information of modern tendencies in fashion industry. *Vlakna a Textil*. 2016. № 4. P. 47–54.
7. Pashkevich K., Yezhova O., Kolosnichenko M., Ostapenko N., Kolosnichenko E. Designing of the complex forms of women's clothing, considering the former properties of the materials. *Man-Made Textiles in India*. 2018, Vol. 46, Issue 11, P. 372-380.

KROTOVA T., BARANOVA A., TOVMASYAN A.

MOTIVES OF DECORATIVE ARMENIA ART IN THE DECISIONS OF EVENING WOMEN'S CLOTHING MODELS

The focus of this study is the women's folk attire of Western Armenia, as well as one of the ancient types of traditional decorative art of Armenia - the Armenian rug. The combination of constructive features of women's folk dress, ornamental motifs of Armenian carpets in performing search solutions of modern models of women's clothing is substantiated.

Key words: *Armenian national costume, ornament, evening women's clothing, clothing design.*